

Juryrapport Solidariteitsprijs 2021

Als er één begrip is dat in 2020 nieuwe betekenis heeft gekregen, dan is dat solidariteit. En als er één jaar is geweest in onze recente geschiedenis waarin we dat nodig hadden, dan is dat 2020 geweest. Er is werkelijk niemand geweest die niet heeft geleden. Die geen verlies heeft gekend. Verlies van gezondheid, van werk, van contact. Ver weg of heel dichtbij kennen we de zieken, de hartverscheurende verhalen van het geen afscheid mogen nemen van iemand die het niet heeft gered, van een kille afstandelijke begrafenis. En ook bij wie dit niet in de familie heeft plaatsgevonden, was er verdriet. Over het afstuderen dat we niet mochten meemaken, de geboren baby's die we niet hebben gezien, geen reis, geen jubileum, geen verjaardag, geen bruiloft, geen knuffel voor wie het hard, en gedurende het jaar eigenlijk steeds harder, nodig had.

Voor velen stond de wereld stil, maar de zorg draaide overuren. In maart en april klaptten we nog met elkaar uit solidariteit voor alle zorgende handen. Daarna vergaten we het ook weer, druk met onze eigen zaken.

Maar niet overal. Want ver voor de coronacrisis waren er, zeker hier in Tilburg, al mensen en organisaties die hun hart lieten spreken voor wie het minder heeft, voor wie in nood is, voor wie niet het geluk heeft geboren te zijn in een gezin of buurt met geld en kansen. Voor wie op de vlucht is voor oorlog en armoede. Voor wie er ook thuis geen veilige plek is.

In 2020 zijn de problemen voor die groepen Tilburgers niet minder geworden - integendeel. Wie al werkzoekend was, kon het in 2020 wel vergeten om wel een baan te vinden. Wie de eindjes al moeilijk aan elkaar kon knopen, heeft waarschijnlijk een rotjaar achter de rug. Voor wie in de war was, of gevaar liep achter de voordeur, is de spanning helaas alleen maar toegenomen.

Maar ze zijn niet alleen. Ze staan er niet alleen voor. Juist Tilburg, die als industriestad een lange traditie kent van armoede en achterstand, heeft ook een lange traditie van omzien van elkaar, van elkaar helpen. Juist Tilburg weet hoe het is om in een crisis te zitten, en er samen uit te komen. De armoede was hier net wat groter, de elite net wat kleiner (maar wel vaak maatschappelijk heel betrokken) en de samenwerking net wat noodzakelijker. In andere Brabantse steden heb je ook mooie religieuze en humanitaire hulpverbanden. Maar Tilburg heeft én Stichting Poels, én de Zusters van Liefde, én de Rechtswinkel en Quiet Community. Absoluut uniek. En iets om te koesteren en trots op te zijn. Dat laatste is echt een aansporing aan de mensen hier, want trots zijn zit niet in de Tilburgse volksaard. Onterecht.

Solidariteitsprijs

Vandaag mogen we voor de 24e keer de Tilburgse Solidariteitsprijs uitreiken. Een prijs die overeind bleef in jaren dat solidariteit een ouderwets linksig woord was. Waar organisaties tegen neoliberale stroom in moesten varen voor hun voortbestaan om kansarmen vooruit te helpen, of die nu om de hoek woonden of aan de andere kant van de wereld. En een prijs die nu actueler dan ooit is, in een jaar waarin we hebben ervaren dat we allemaal kwetsbaar zijn. En we misschien wel hebben geconstateerd dat we zorgzaamheid en

aandacht voor elkaar te weinig hebben gewaardeerd, terwijl het een basisvoorwaarde is voor het leven.

In het najaar deden we een uitvraag. We hebben van tientallen inwoners uit de gemeente Tilburg inzendingen gekregen voor de prijs. Met enthousiaste en soms zelfs hartstochtelijke aanprijzingen. Het werk van de vele Tilburgse organisaties die klaarstaan voor anderen is beslist niet onopgemerkt gebleven. Ook dit jaar had de jury een flinke taak om alle warme inzendingen terug te brengen tot drie genomineerden, waarvan één winnaar. Langs de criteria die al 24 edities lang overeind staan:

- Solidariteit met (groepen) mensen - lokaal, landelijk of mondiaal - die niet altijd in de positie zijn om zelf voor hun rechten op te komen.
- Gericht op zelfredzaamheid en/of emancipatie van betrokken (geen liefdadigheid).
- Gedurende een langere periode.
- Handelend uit onbaatzuchtige motieven.

De winnende organisatie staat op de schouders van vele reuzen. De afgelopen decennia is de prijs achtereenvolgens uitgereikt aan Pater Poels, Tilburg ZaMir, de Vuurdoop, VluchtelingenWerk Tilburg, de Fraters van Tilburg, de Derde Wereldrommelmarkt van het Mill-Hill College, Octavia Moneedi, Anneke Scholte/De Nieuwe Wind, inloopruimte De Boomgaard op 't AZC, Moedercentrum de Ketting, Stichting Samenwerking Tilburg Nicaragua, Stichting Leergeld Tilburg, Mirjam Antonise, Riek Flipse, Maandblad SpinT, de Stichting Raakveld, het Ronde Tafelhuis en Jan & Ginneke Geboers, Hetty de Wilde, Marja Wittenbols, Willemien van Heugten, IMC Weekendschool en Evelyne Klerkx-Waijers van Tante Pollewop.

De jury - bestaande uit Dwayne Heuvelmans, Arnoud van Leuven en Paulus Oerlemans en mijzelf - had het er niet gemakkelijk mee. Maar we kwamen tot drie stevige genomineerden.

In willekeurige volgorde:

- MST - het Missionair Servicecentrum Tilburg: werkend in een traditie die teruggaat naar 1882. De huiskamer aan de Gasthuisring staat open voor iedereen; de deur is gewoon open en de koffie staat klaar. Er worden honderden taal- en computerlessen gegeven, met begeleiding door vrijwilligers. Een inzender wees de jury erop dat de mensen van MST zich vaak bezighouden met de 'bureaucratische probleempjes' waarmee andere hulpverleners niet kunnen of mogen helpen. Denk aan 'dat hoort helaas niet tot onze taakomschrijving'. Iemand heeft bijvoorbeeld geen briefadres. Daar heeft MST geen boodschap aan; die pakken door totdat het opgelost is. Goud waard.
- Feniks: het Tilburgse emancipatie-expertisecentrum dat werkt aan de naar verbetering van de positie van vrouwen op sociaal, economisch en maatschappelijk terrein. Met cursussen en trainingen, ontmoetingen en krachtverhalen. Om de weg te vinden in onze complexe maatschappij, je gezondheid te verbeteren of meer kracht en zelfvertrouwen te krijgen. In de woorden van één van de inzenders van deze nominatie: "Feniks is al decennia niet weg te denken in Tilburg als actieve en

effectieve steunorganisatie voor vrouwen in kwetsbare posities. En let wel, voor een budget waar ze gewoonweg wonderen mee verrichten!”

- Sarban De Toekomst: een Afghaanse familie die geweldig kan koken en daar iedereen van laat meegenieten in hun restaurants in Tilburg, Den Bosch en Utrecht. Maar die een sociale missie voelt om dit te doen met en voor degenen die wel wat kansen kunnen gebruiken. Ze zetten sinds 2010 vluchtelingen en nieuwkomers aan het werk in hun bedrijf, en ondersteunen hen bij hun opleiding. Ze organiseren een kerstkaartenactie voor ouderen. Ze hebben wekelijks een diner voor mensen die anders nooit uit eten kunnen gaan. Ze laten een deel van hun opbrengst ten goede komen aan wie het echt nodig hebben. Vanuit hun bezielende overtuiging “Als iedereen elkaar vasthoudt, dan valt er niemand”.

Drie prachtige genomineerden, waaruit we één winnaar hebben aangewezen. Een organisatie die steeds weer verandert en uit de as herrijst. Die dit coronajaar turbo heeft gedraaid door hulp bij relationeel geweld bekend en toegankelijk te maken voor alle Tilburgers die het nodig hadden. Die moeilijk bereikbare groepen zoals Eritrese en Somalische vrouwen van corona-informatie voorzag en die zich sinds een paar jaar nadrukkelijk ook op jongens en mannen richt voor steun en emancipatie.

Eerder al genomineerd, maar dit jaar de winnaar: Feniks!

Corazon

We hebben nog iets bijzonders. Corona bepaalt nu al een hele tijd een groot deel van ons leven. Live contact met elkaar is maar heel beperkt mogelijk, zoals we vandaag merken in deze digitale nieuwjaarsbijeenkomst. We werken zoveel mogelijk thuis. Restaurants en cafés, musea en theaters, muziekpodia en pretparken zijn allemaal voorlopig nog gesloten. En wat een impact heeft dat.

Maar hieruit ontstaan ook weer mooie initiatieven ontstaan in de stad en regio. Bijvoorbeeld om de verbinding met elkaar te houden, ondernemers te steunen, kunstenaars een podium te geven of eenzaamheid te voorkomen. GroenLinks vindt dat deze initiatieven in het zonnetje gezet mogen worden. Geen beter moment daarvoor dan samen met de uitreiking van de Solidariteitsprijs.

Daarom reiken we dit jaar de Corazon uit, een opsteker (hart) voor het mooiste initiatief in de regio Tilburg van ‘omkijken naar elkaar in coronatijd’. Zowel personen als organisaties konden voor deze prijs worden genomineerd, en daaraan is gelukkig ook gehoor gegeven.

Als jury keken we ernaar of het een nieuw initiatief was, ter verlichting of verbetering voor (groepen) mensen in de coronacrisis. Gericht op maatschappelijke meerwaarde, dus niet op commerciële winst. Met een bereik dat groter is dan (alleen) de naasten of omgeving zoals familie of burens.

En daar kwam een Tilburgse met een prachtig initiatief uit naar voren: Evelien Holster met haar organisatie PubliekApplaus. Evelien organiseerde afgelopen zomer ‘Beethoven op de fiets’ waarin op drie verschillende locaties in Tilburg stukken van Beethoven en andere componisten ten gehore werden gebracht. De bezoekers gingen al fietsend steeds naar een

andere locatie. Ze pakte door met het feestelijke ‘Wilhelminapark viert de zomer’, samen met omwonenden. Voor de Kerst kwam ze met Happy. Wie een kaartje kocht voor het online concert van Brabant Sinfonia met Dvorák’s ‘Uit de Nieuwe Wereld’ sponsorde een Kerstmaaltijd voor twee personen die noodgedwongen gebruik moeten maken van de Tilburgse Voedselbank. Heerlijk eten, mooie muziek, fietsen, mensen helpen en mensen blij maken... Evelien geeft Tilburg alle ingrediënten die het leven de moeite waard en de wereld een beetje beter maken. Zeer verdiend dan ook: de Corazon!

Januari 2021, Hagar Roijackers